



**Ajuntament  
de Barcelona**

**GERÈNCIA DE RECURSOS**  
Direcció dels Serveis Jurídics  
Direcció de l'Àrea de Règim Jurídic

Pt. Carles Pi i Sunyer, 8-10, 1a planta  
08002 Barcelona  
Tel. 93 402 33 92  
Fax 93 402 34 67

**AIN-2017/1959-I**

**Assumpte: Informe jurídic sobre la proposta d'aprovació definitiva de la modificació de l'Ordenança de serveis funeraris de l'Ajuntament de Barcelona.**

**Sol·licitant: Direcció de Serveis Generals de la Gerència de Recursos**

**Data: 10 de novembre de 2017**

## **INFORME**

### **1. OBJECTE**

Se sol·licita informe jurídic sobre la proposta d'acord d'aprovació definitiva de la modificació de l'Ordenança de serveis funeraris de l'Ajuntament de Barcelona, aprovada pel Consell Plenari el 24 d'octubre de 1997 (BOPB 31/12/1997).

S'acompanya a la petició d'informe jurídic còpia de la següent documentació:

1. Expedient d'aprovació del projecte normatiu de modificació de l'Ordenança de serveis funeraris i d'aprovació inicial del mateix.
2. Alegacions formulades durant el tràmit d'informació pública realitzat després de l'aprovació inicial del text normatiu.



3. Documents de contestació a totes les alegacions formulades.
4. Informe emès per la Direcció d'Empreses, Entitats Municipals i Recursos, relatiu a les alegacions presentades pels grups municipals, empreses i associacions a la proposta de text articulat de la nova Ordenança de serveis funeraris de Barcelona aprovat inicialment per acord de la Comissió de Presidència, Drets de ciutadania, Participació i Seguretat i Prevenció en data 22 de març de 2017.
5. Text de l'Ordenança de serveis funeraris que inclou totes les modificacions introduïdes en el mateix com a conseqüència de les alegacions formulades i que se sotmetrà a aprovació per part de l'òrgan municipal competent.

El present informe jurídic té per objecte l'anàlisi de la conformitat a dret de la proposta d'acord per la qual s'aprovaria de forma definitiva per part del Consell Municipal la modificació de l'Ordenança de serveis funeraris de l'Ajuntament de Barcelona. La referida proposta inclou totes aquelles modificacions del text normatiu aprovat inicialment introduïdes com a conseqüència de la valoració de totes aquelles alegacions que varen ser presentades durant el tràmit d'informació pública.

## 2. MODIFICACIONS INTRODUÏDES EN EL TEXT NORMATIU APROVAT INICIALMENT

- (i) **Tercer paràgraf de l'apartat II del Preàmbul:** ha estat modificat amb la finalitat de donar-li un contingut més objectiu al paràgraf i evitar així interpretacions sobre la possible existència de valoracions subjectives.
- (ii) **Segon paràgraf de l'apartat V del Preàmbul:** la modificació ha consistit fonamentalment en la supressió del mot "essencials" referit a la consideració dels tanatoris com a infraestructures per a l'exercici de l'activitat de serveis funeraris. La supressió proposada troba el seu fonament jurídic en la pròpia Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, d'acord amb la qual les activitats de tanatori no constitueixen prestacions que es puguin imposar de forma obligatòria a les empreses de serveis funeraris. En aquest sentit, i atesa la liberalització dels serveis funeraris, qualsevol operador pot prestar lliurement serveis funeraris sense, necessàriament, exercir l'activitat de tanatori, motiu pel qual manca de sentit la qualificació d'aquests equipaments com a infraestructures de caràcter essencial.
- (iii) **Cinquè paràgraf de l'apartat V del Preàmbul:** la modificació ha consistit en la supressió de la referència als tanatoris "de titularitat pública" quan s'esmenta la previsió d'imposar als tanatoris l'obligació de donar accés a tercers en el marc del que disposi la Llei, atès que la referida obligació, regulada a l'article 20.3 de l'Ordenança, serà aplicable a tots els operadors funeraris, ja siguin públics o privats.
- (iv) **Article 5.2:** la modificació introduïda té per finalitat incidir en el concepte que totes les empreses prestadores de serveis funeraris a Barcelona operaran en règim de lliure concurrència, amb independència de la seva titularitat pública o privada, i que, en conseqüència, l'Ajuntament de Barcelona no podrà aprofitar-se de cap avantatge competitiu en el cas que exerceixi l'activitat econòmica de serveis funeraris.
- (v) **Article 7:** les modificacions introduïdes en aquest article tenen totes per objecte donar una major claredat i concreció als drets reconeguts a les persones usuàries dels serveis funeraris. En aquest sentit, s'ha concretat millor el contingut obligatori que ha de tenir el catàleg informatiu de les prestacions (apartat e); s'ha incorporat expressament el dret de les persones usuàries a disposar d'un servei d'atenció telefònica disponible permanentment i a disposar de fulls oficials de reclamació i suggeriments (apartat i), així com el dret a accedir a



una guia d'informació que s'ha de facilitar tant en els hospitals com en els centres residencials, en especial els de la gent gran (apartat k); i, finalment, s'ha introduït el dret a tenir accés a un espai per a celebrar una cerimònia o acte d'acomiadament (apartat l).

- (vi) **Rúbrica del títol III:** s'ha substituït la referència a "*intervenció de l'activitat privada en la prestació de serveis funeraris*" per "*intervenció administrativa en la prestació de l'activitat de serveis funeraris*", amb la finalitat d'aclarir que la intervenció administrativa en la prestació dels serveis funeraris és aplicable tant als prestadors de titularitat privada com els de titularitat pública.
- (vi) **Article 9:** les modificacions introduïdes en aquest article tenen per finalitat adaptar el redactat de l'ordenança al reconeixement del règim d'eficàcia nacional de les autoritzacions, de manera que les empreses legalment habilitades en altres municipis de l'Estat i que no disposin d'un *establiment permanent* a Barcelona puguin prestar els serveis funeraris a la ciutat sense necessitat d'obtenir una autorització per part de l'Ajuntament de Barcelona. Aquestes modificacions s'ha de considerar conformes a dret, sempre que s'interpretin en el sentit que el concepte d'*establiment permanent* no es refereix a que les empreses disposin o no d'una instal·lació o establiment físic a la ciutat (com seria un tanatori), sinó que es refereix a aquell lloc on l'empresa funerària té el seu centre d'activitat o la seva seu social.
- (vii) **Article 11:** les modificacions introduïdes versen sobre tres aspectes diferenciats, relatius a la regulació de la prestació de la garantia. En primer lloc, s'ha suprimit la referència a què part de l'objecte de la mateixa és garantir els principis de continuïtat i universalitat en la prestació dels serveis funeraris, atès que, d'acord amb la Llei 2/1997, de 3 d'abril, sobre serveis funeraris, la garantia només pot respondre del cost dels serveis funeraris de prestació forçosa. En segon lloc, s'ha incorporat, amb la finalitat de d'adequar el text a la previsió literal de la Llei de serveis funeraris, la referència expressa a que les empreses de serveis funeraris obligades a la prestació de la garantia són les que "operin" en el municipi de Barcelona (en el redactat aprovat inicialment es feia una menció genèrica a "*s'estableix l'obligació de constituir una garantia...*"). I, en tercer lloc, s'ha suprimit que la prestació de la garantia sigui un requisit previ a l'atorgament de l'autorització, atès que, tenint en compte el règim d'eficàcia nacional de les autoritzacions, mancava de sentit mantenir aquest requisit si l'obligació de prestació de garantia s'imposa a totes aquelles empreses que operen al municipi de Barcelona i que, per tant, poden haver ja obtingut la corresponent autorització en un municipi diferent a Barcelona.
- (viii) **Article 17:** en relació a les previsions sobre el funcionament de l'activitat, s'ha suprimit la referència específica a que les empreses funeràries han d'evitar "*tota actuació que pugui suposar un abús de posició de domini*", amb finalitat de no limitar el precepte únicament a l'il·lícit que constitueix l'abús de la posició de domini, atès que certament hi ha d'altres conductes que també poden ser constitutives d'una infracció de la legislació en matèria de defensa de la competència (cal tenir present que, en tot cas, el precepte ja estableix amb caràcter general que les empreses funeràries han d'observar la legislació en matèria de defensa de la competència). Per altra banda, s'ha considerat oportú incloure una referència a què, en cas que l'Ajuntament de Barcelona detecti l'existència de presumptes il·lícits en matèria de competència, ho posarà en coneixement de l'Autoritat Catalana de la Competència, qüestió que no planteja cap problema des del punt de vista jurídic.
- (ix) **Article 18:** pel que fa als mitjans personals i materials mínims, s'ha suprimit la referència a "*encara que el seu títol habilitant tingui origen en un altre municipi*" en relació als mitjans mínims dels quals han de disposar les empreses prestadores de serveis funeraris, en atenció al necessari respecte al principi d'eficàcia nacional de les autoritzacions. En aquest sentit, i d'acord amb les previsions de l'article 6.1 de la Llei 2/1997, de serveis funeraris, els requisits



establerts en aquest article només podran ser exigits a les "entitats prestadores de serveis funeraris" al municipi de Barcelona.

Per altra banda, s'ha suprimit el requisit pel qual les empreses funeràries que prestin serveis de pràctiques sanitàries o tanatopràxia haviem de disposar de l'ús d'un recinte adequat a tal efecte, i s'ha introduït únicament una referència genèrica a que, en tot cas, les empreses que prestin aquest tipus de serveis hauran de donar compliment al que disposi la normativa aplicable a les condicions higièniques en les quals s'han de realitzar tals activitats.

I, per últim, s'han suprimit els requisits relatius a que les empreses funeràries hagin de disposar d'un servei d'atenció telefònica a l'usuari disponible les 24h del dia durant tot l'any i de fulls oficials de reclamació i suggeriments, atès que no constitueixen requisits exigibles d'acord amb l'article 6.1 de la Llei de Serveis Funeraris, sense perjudici que ambdues qüestions s'hagin incorporat com a drets dels usuaris en l'article 7 del text de l'ordenança, previsió que pot considerar-se conforme a dret en atenció a la normativa en matèria de consum.

- (x) **Article 19:** s'ha modificat l'àmbit subjectiu d'aquest article per tal de concretar que els requisits mínims d'establiments permanents que s'hi regulen són exigibles únicament a les empreses prestadores de serveis funeraris legalment habilitades per l'Ajuntament de Barcelona, però en cap cas a les empreses que disposin d'habilitació obtinguda en un altre municipi, de conformitat amb el règim d'eficàcia nacional de les autoritzacions.
- (xi) **Article 20:** s'ha modificat la rúbrica de l'article (abans "*requisits específics de l'activitat de tanatori*") per "*requisits específics per la instal·lació d'un tanatori*"), amb la finalitat d'aclarir que la regulació establerta en aquest precepte no es refereix a l'establiment de determinats requisits d'accés a l'activitat de serveis funeraris, sinó que es refereix als requisits de caràcter urbanístic i/o ambiental als quals caldria donar compliment, en el seu cas, amb ocasió de l'obtenció de les corresponents llicències o autoritzacions a les quals puguin estar sotmeses aquest tipus d'instal·lacions físiques.
- (xii) **Article 24:** en aquest article s'hi ha incorporat una diversitat de modificacions, que tot seguit s'esmenten:
- Respecte de les empreses obligades a la prestació de serveis gratuïts i bonificats, s'ha modificat en el sentit d'establir que són totes les empreses que operen en el municipi de Barcelona (no només les implantades al municipi com consta en el text aprovat inicialment), per entendre que aquesta modificació respon més adequadament a allò establert per l'article 7.2 de la Llei 2/1997 (és a dir, que la distribució de les prestacions forçoses s'ha de fer entre "*les empreses de serveis funeraris que operen en el terme municipal*").
  - S'ha delimitat la prestació dels serveis gratuïts a aquelles persones el lloc de defunció de les quals sigui el municipi de Barcelona i la prestació dels serveis bonificats a aquelles persones que es trobin empadronades a Barcelona i el domicili mortuori de les quals sigui també Barcelona. Així mateix, s'ha afegit que la Comissió de Govern ha de determinar el cost màxim dels serveis funeraris que pot ser objecte de bonificació.
  - S'ha previst també que la Comissió de Govern fixi el llindar màxim d'ingressos anuals que ha de permetre tenir dret a gaudir de la prestació de serveis funeraris gratuïts o bonificats, tot tenint present que el referit llindar va referit a les persones difuntes i, si escau, les seves unitats familiars (no a les persones usuàries, tal com s'indicava en el text de l'ordenança aprovat inicialment).



- Pel que fa a la relació dels serveis funeraris mínims que, si s'escau, s'han de prestar de forma gratuïta o bonificada, s'ha adequat millor el redactat de l'apartat 4.d) a les previsions de la Llei 2/1997, en el sentit de preveure que el trasllat del cadàver és fins al domicili mortuori i, si escau, fins al lloc de destinació final, que ha de ser, en tot cas, Barcelona. I, per altra banda, s'ha suprimit la referència a l'espai per celebrar una cerimònia o acte d'acomiadament, atès que, d'acord amb la Llei 2/1997, no es pot imposar a les empreses funeràries la prestació d'aquest servei.
  - En relació al mecanisme de finançament del cost de les prestacions forçoses, s'ha suprimit el criteri de la quota de mercat per a la distribució dels costos i s'ha reformulat per tal d'establir que el cost total es distribuirà entre les empreses funeràries de forma proporcional a la facturació de cada una d'elles a Barcelona durant l'exercici immediatament anterior, que s'ha de calcular tenint en compte, en el seu cas, el número de serveis realitzats. Com a conseqüència de l'anterior, s'ha establert que la declaració responsable que han de presentar les empreses que operin a Barcelona (amb independència del municipi en el qual hagin estat habilitats) dins dels dos primers mesos de cada any sigui sobre la seva facturació al municipi de Barcelona durant l'exercici immediatament anterior. Així mateix, s'ha establert que el cost de les prestacions forçoses no podrà ser superior al màxim establert per la Comissió de Govern i que, als efectes de facilitar el rescabament de les empreses prestadores de serveis funeraris forçosos i l'equitat del sistema, la Comissió de Govern podrà fixar un import unitari de referència per als serveis gratuïts i els bonificats.
- (xiii) **Article 34:** la modificació introduïda en aquest article té per objecte especificar que el règim sancionador previst al text normatiu és aplicable a totes aquelles empreses funeràries que prestin els seus serveis funeraris a la ciutat de Barcelona, ja siguin públiques o privades i amb independència del municipi en el qual hagin obtingut la corresponent habilitació per a la prestació dels serveis funeraris.
- (xiv) **Article 35:** s'ha modificat l'apartat f) del punt 2 d'aquest article, que recull la tipificació de les infraccions greus, amb la finalitat d'incloure com a tal infracció greu el fet de no prestar la garantia que respon del cost dels serveis funeraris de prestació forçosa o, en
- (xv) **Disposició final segona:** pel que fa a les prestacions forçoses, s'ha incorporat una nova disposició final segona en el text de l'ordenança amb la finalitat de preveure la promoció d'ajuts per a facilitar el trasllat a la ciutat de Barcelona de les persones difuntes fora del municipi però empadronades a Barcelona i els ingressos anuals de les quals es trobin per sota del llindar màxim que determini la Comissió de Govern.
- (xvi) **Modificacions formals:** finalment, per tal d'augmentar la seguretat jurídica i adequar la sistemàtica als principis de bona regulació, s'han introduït uns canvis formals que no alteren el contingut substantiu de la proposta d'ordenança que se sotmet a aprovació. És el cas de l'article 7.1.e) en el què s'ha substituït la referència al terme obsolet de "beneficència" pel de "serveis de prestació gratuïta o bonificada" i de l'article 37 en el què, d'acord amb les previsions de l'art. 29.3.b) de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic, s'ha substituït la reiteració com a criteri de graduació de les sancions per l'expressió legal de "continuïtat o persistència en la conducta infractora". Per aquestes mateixes raons s'ha modificat l'ordre de les disposicions derogatòria –que se situa lògicament abans de les finals– i de la relativa a l'entrada en vigor que ha passat a conformar l'última de les disposicions finals (la tercera).

D'altra banda, s'ha afegit un segon paràgraf a la Disposició final primera per tal d'establir expressament la necessitat d'un tràmit d'informació pública previ a l'aprovació definitiva de les disposicions generals a aprovar per la Comissió de Govern en desenvolupament



d'aquesta ordenança, com succeeix, per exemple, amb l'article 24 relatiu a les prestacions forçoses.

### **3. CONSIDERACIONS JURÍDIQUES**

A la vista de la documentació facilitada i la tramitació seguida, correspon al Plenari del Consell Municipal l'aprovació definitiva de l'Ordenança (article 11.1.e CMB), prèvia la resolució de les al·legacions presentades.

Consta a l'expedient un informe emès per la Direcció d'Empreses, Entitats Municipals i Recursos, en el qual es resumeixen les al·legacions presentades pels grups municipals, empreses i associacions a la proposta de text articulat de la nova Ordenança de serveis funeraris de Barcelona aprovat inicialment per acord de la Comissió de Presidència, Drets de ciutadania, Participació i Seguretat i Prevenció en data 22 de març de 2017 i es fa una valoració de les mateixes, tot proposant la seva estimació o desestimació de manera suficientment motivada.

Així mateix, s'acompanya el text de l'Ordenança en el qual s'hi assenyalen els canvis que es proposa introduir, d'acord amb el referit informe sobre les al·legacions formulades.

A la vista del referit informe, així com dels escrits de contestació a cadascuna de les al·legacions formulades, i atès que des d'aquesta Direcció dels Serveis Jurídics s'ha participat en la redacció de les modificacions que es proposa introduir en el text de l'Ordenança per a la seva aprovació definitiva (i que s'han resumit en el punt 2 del present informe), s'ha de considerar el nou text d'Ordenança de serveis funeraris conforme a dret.

### **4. CONCLUSIONS**

La proposta de modificació de l'Ordenança de serveis funeraris pot continuar la seva tramitació per a ser aprovada definitivament.

Lletrada Consistorial

Director Àrea Règim Jurídic